

1264

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 31 sierpnia 2011 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy — Prawo o aktach stanu cywilnego

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 29 września 1986 r. — Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 12 stycznia 2007 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz. 125),
- 2) ustawą z dnia 19 września 2008 r. o zmianie ustawy — Prawo o aktach stanu cywilnego oraz ustawy o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 182, poz. 1121),
- 3) ustawą z dnia 3 października 2008 r. o zmianie ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 195, poz. 1198),
- 4) ustawą z dnia 6 listopada 2008 r. o zmianie ustawy — Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 220, poz. 1431),
- 5) ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy — Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 30 sierpnia 2011 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 19 ustawy z dnia 12 stycznia 2007 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz. 125), który stanowi:

„Art. 19. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 2) art. 3—5 ustawy z dnia 19 września 2008 r. o zmianie ustawy — Prawo o aktach stanu cywilnego oraz ustawy o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 182, poz. 1121), które stanowią:

„Art. 3. 1. Osoby powołane na stanowisko kierownika urzędu stanu cywilnego lub zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego, od dnia 7 sierpnia 2005 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, uchwałą rady gminy, na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, bez przeprowadzenia naboru w trybie art. 3a—3d ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, uważa się za zatrudnione zgodnie z przepisami tej ustawy.

2. Wymogu określonego w art. 6a ust. 1 pkt 5 ustawy, o której mowa w art. 1, nie stosuje się przez 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy w stosunku do osób, które są zatrudnione na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego lub zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 4. Czynności dokonane w okresie od dnia 7 sierpnia 2005 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przez kierownika urzędu stanu cywilnego lub zastępcę kierownika urzędu stanu cywilnego, powołanych uchwałą rady gminy na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, bez przeprowadzenia naboru w trybie art. 3a—3d ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, uznaje się za dokonane przez uprawniony organ.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 3) art. 7 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o zmianie ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 195, poz. 1198), który stanowi:

„Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów:

- 1) art. 1 pkt 2, 4, 5, 15, 17 i 18 oraz art. 3, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.;

- 2) art. 2, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

- 4) art. 9 i 10 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o zmianie ustawy — Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 220, poz. 1431), które stanowią:

„Art. 9. 1. Przepisy ustawy stosuje się do stosunków w niej unormowanych, chociażby powstały przed dniem jej wejścia w życie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Do wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy spraw o ustalenie lub zaprzeczenie pochodzenia dziecka, a także spraw o rozwód, separację lub unieważnienie małżeństwa stosuje się przepisy dotychczasowe.

3. Do uznania dziecka, które nastąpiło przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się dotychczasowe przepisy o unieważnieniu uznania dziecka.
4. W stosunku do dziecka, które urodziło się nie dawniej niż osiemnaście lat przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i zmarło przed jej dniem wejścia w życie nie uzyskawszy pełnoletności, uznanie ojcostwa może nastąpić w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.
- 5) art. 9 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy — Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571), który stanowi:
- „Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 5, 9, 12 i 15—18 oraz pkt 78 w zakresie dodawanych art. 1153⁴, art. 1153⁵, art. 1153⁷ i art. 1153⁸, a także art. 7 pkt 1 i 3—5, które wchodzi w życie z dniem 12 grudnia 2008 r.”.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;

Marszałek Sejmu: *G. Schetyna*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 31 sierpnia 2011 r. (poz. 1264)

USTAWA

z dnia 29 września 1986 r.

Prawo o aktach stanu cywilnego

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje sprawy związane z rejestracją urodzeń, małżeństw oraz zgonów, a także sprawy dotyczące innych zdarzeń, które mają wpływ na stan cywilny osób.

Art. 2. Rejestracji stanu cywilnego osób dokonuje się w księgach stanu cywilnego w formie aktów urodzenia, małżeństwa oraz zgonu. W księgach stanu cywilnego dokonuje się także innych wpisów przewidzianych w odrębnych przepisach.

Art. 3. Stan cywilny osoby stwierdza się na podstawie aktów sporządzonych w księgach stanu cywilnego.

Art. 4. Akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych; ich niezgodność z prawdą może być udowodniona jedynie w postępowaniu sądowym.

Art. 5. Księgi stanu cywilnego prowadzi się w urzędach stanu cywilnego.

Art. 5a. 1. Urzędy stanu cywilnego wchodzi w skład urzędu gminy.

2. Gmina stanowi okręg urzędu stanu cywilnego.

3. Wojewoda może tworzyć urzędy stanu cywilnego właściwe dla kilku okręgów lub utworzyć kilka urzędów stanu cywilnego w obszarze jednej gminy.

Art. 6. 1. Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego dokonuje kierownik urzędu stanu cywilnego lub jego zastępca (zastępcy).

2. Kierownikiem urzędu stanu cywilnego jest wójt lub burmistrz (prezydent).

3.¹⁾ Wójt (burmistrz, prezydent miasta) zatrudnia inną osobę na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego w gminach powyżej 50 000 mieszkańców.

4.¹⁾ Wójt (burmistrz, prezydent miasta) może zatrudnić inną osobę na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego w gminach poniżej 50 000 mieszkańców.

5.²⁾ Wójt (burmistrz, prezydent miasta) zatrudnia inną osobę na stanowisku zastępcy (zastępców) kierownika urzędu stanu cywilnego.

Art. 6a.³⁾ 1. Na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego oraz zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego może być zatrudniona inna osoba, która:

1) ma obywatelstwo polskie, pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych;

2) nie była prawomocnie skazana za przestępstwo umyślne;

3) cieszy się nieposzlakowaną opinią;

4) posiada stan zdrowia pozwalający na zatrudnienie na określonym stanowisku;

5) ukończyła:

a) studia prawnicze lub administracyjne i uzyskała tytuł magistra lub

b) podyplomowe studia administracyjne;

6) posiada łącznie co najmniej pięcioletni staż pracy:

a) na stanowiskach urzędniczych w urzędach lub biurach jednostek samorządu terytorialnego lub

b) w służbie cywilnej, lub

c) w urzędach państwowych, z wyjątkiem stanowisk pomocniczych i obsługi, lub

d) w służbie zagranicznej, z wyjątkiem stanowisk pomocniczych i obsługi.

2. Osoby zatrudnione na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego lub zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego mogą być zatrudnione również w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Art. 6b.³⁾ Kierownik urzędu stanu cywilnego współpracuje z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego ustawowych zadań.

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 19 września 2008 r. o zmianie ustawy — Prawo o aktach stanu cywilnego oraz ustawy o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 182, poz. 1121), która weszła w życie z dniem 29 października 2008 r.

²⁾ Dodany przez art. 1 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Art. 6c.³⁾ W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do naboru na stanowiska, o których mowa w art. 6 ust. 3—5, oraz do osób zatrudnionych na tych stanowiskach stosuje się przepisy *ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593, z późn. zm.)*⁴⁾⁵⁾.

Art. 7. 1. Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego dokonuje się w formie:

- 1) aktu stanu cywilnego,
- 2) decyzji,
- 3) postanowień w sprawach określonych w art. 24, 25 i 89

— chyba że z przepisów ustawy wynika inna forma załatwienia sprawy.

2. Jeżeli kierownik urzędu stanu cywilnego odmawia:

- 1) przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński,
- 2) wydania zaświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, o których mowa w art. 4¹ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego,
- 3) wydania zezwolenia na zawarcie małżeństwa przed upływem terminu, o którym mowa w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego,
- 4) sporządzenia aktu małżeństwa zawartego zgodnie z art. 1 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego,
- 5) wydania zaświadczenia, że obywatel polski lub zamieszkały w Polsce cudzoziemiec niemający żadnego obywatelstwa zgodnie z prawem polskim może zawrzeć małżeństwo za granicą,

powiadamia na piśmie osobę zainteresowaną o przyczynach odmowy. Osoba zainteresowana w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej pisma kierownika urzędu stanu cywilnego może wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę urzędu stanu cywilnego o rozstrzygnięcie, czy okoliczności przedstawione przez kierownika urzędu stanu cywilnego uzasadniają odmowę dokonania czynności. Prawomocne postanowienie sądu wiąże kierownika urzędu stanu cywilnego.

3. Wystąpienie z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2, jest niedopuszczalne, jeżeli sąd na podstawie art. 5 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rozstrzygnął, że małżeństwo nie może być zawarte.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 214, poz. 1806, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 23, poz. 192 i Nr 122, poz. 1020 oraz z 2006 r. Nr 79, poz. 549, Nr 169, poz. 1201 i Nr 170, poz. 1218.

⁵⁾ Ustawa utraciła moc na podstawie art. 60 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.

3a.⁶⁾ Jeżeli kierownik urzędu stanu cywilnego odmówił przyjęcia oświadczeń koniecznych do uznania ojcostwa, nie później niż w terminie siedmiu dni na piśmie powiadamia mężczyznę, który twierdzi, że jest ojcem dziecka, i matkę dziecka o przyczynach odmowy i możliwości uznania ojcostwa przed sądem opiekuńczym; odpis pisma przesyła do urzędu stanu cywilnego właściwego do sporządzenia aktu urodzenia dziecka.

4. Odmowa dokonania innych czynności związanych z rejestracją stanu cywilnego niż określonych w ust. 2 oraz nieprzewidzianych w ustawie, a mogących mieć wpływ na stan cywilny osób, następuje w formie decyzji.

Art. 8. 1. Nadzór nad rejestracją stanu cywilnego sprawuje minister właściwy do spraw wewnętrznych⁷⁾ na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2. Nadzór nad czynnościami z zakresu rejestracji stanu cywilnego, dokonywanymi przez konsula lub osobę wyznaczoną do wykonywania funkcji konsula, określają odrębne przepisy.

3. Wojewodowie sprawują nadzór nad działalnością urzędów stanu cywilnego w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie.

4. Wojewoda jest organem odwoławczym od orzeczeń administracyjnych wydanych na podstawie ustawy.

Art. 9. Ilekroć w ustawie jest mowa o konsulu, rozumie się przez to także osobę wyznaczoną do wykonywania funkcji konsula.

Rozdział 2

Właściwość miejscowa w sprawach rejestracji stanu cywilnego

Art. 10. 1. Urodzenie oraz zgon osoby rejestruje się w urzędzie stanu cywilnego miejsca takiego zdarzenia.

2. Jeżeli dziecko urodziło się na polskim statku morskim lub powietrznym, takie zdarzenie rejestruje się w urzędzie stanu cywilnego właściwym dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.

3. W razie stwierdzenia zgonu lub uznania za zmarłego w postępowaniu sądowym albo w razie zgonu osoby na polskim statku morskim lub powietrznym, zgonu żołnierza w czynnej służbie wojskowej i innej osoby przydzielonej do jednostki wojskowej, poległych lub zmarłych w związku z działaniami wojennymi — zgon rejestruje się w urzędzie stanu cywilnego właściwym dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.

⁶⁾ Dodany przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o zmianie ustawy — Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 220, poz. 1431), która weszła w życie z dniem 13 czerwca 2009 r.

⁷⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 2007 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz. 125), która weszła w życie z dniem 24 lutego 2007 r.

Art. 11. 1. Jeżeli żadne z rodziców dziecka nie ma miejsca zamieszkania na obszarze właściwości urzędu stanu cywilnego, o którym mowa w art. 10 ust. 1, zgłoszenia urodzenia dziecka można dokonać w urzędzie stanu cywilnego miejsca zamieszkania rodziców lub jednego z nich.

2. W wyjątkowych wypadkach zgłoszenia zgonu można dokonać w urzędzie stanu cywilnego ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego lub miejsca jego pochowania.

3. W wypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, sporządza się protokół zgłoszenia urodzenia lub zgonu i przesyła się go niezwłocznie do urzędu stanu cywilnego miejsca urodzenia dziecka lub miejsca zgonu osoby w celu sporządzenia odpowiedniego aktu stanu cywilnego.

Art. 12. 1. Zawarcie małżeństwa następuje w urzędzie stanu cywilnego wybranym przez osoby zamierzające wstąpić w związek małżeński.

2. Zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa wydaje kierownik urzędu stanu cywilnego miejsca zamieszkania jednej z osób zamierzających zawrzeć małżeństwo w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

2a. Wniosek o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 2, oraz zaświadczenie są wolne od opłat.

3. Akt małżeństwa zawartego w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego sporządza się w urzędzie stanu cywilnego właściwym ze względu na miejsce zawarcia małżeństwa.

Art. 13. Odtworzenia aktu stanu cywilnego, wpisania treści aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą do polskich ksiąg stanu cywilnego lub zarejestrowania w nich urodzenia, zawarcia małżeństwa albo zgonu, które nastąpiły za granicą, dokonuje się w urzędzie stanu cywilnego miejsca zamieszkania wnioskodawcy, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

Art. 14. 1. Oświadczenie o *uznaniu dziecka*⁸⁾ lub *nadaniu dziecku nazwiska męża matki*⁹⁾, oświadczenie małżonka rozwiedzionego o powrocie do nazwiska, które nosił przed zawarciem małżeństwa, oraz wniosek o wpisanie do aktu urodzenia dziecka wzmianki o tym, że rodzice dziecka zawarli małżeństwo, można złożyć w każdym urzędzie stanu cywilnego.

2. Jeżeli jednak oświadczenie o *uznaniu dziecka*⁸⁾ zostało złożone przed konsulem i dotyczy dziecka urodzonego, wpisania takiego oświadczenia dokonuje się w urzędzie stanu cywilnego miejsca sporządzenia aktu urodzenia, a dziecka poczętego, lecz nieurodzonego — w urzędzie stanu cywilnego miejsca zamieszkania matki.

⁸⁾ Obecnie: uznaniu ojcostwa, stosownie do art. 7 ust. 1 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

⁹⁾ Obecnie: nadaniu dziecku nazwiska na podstawie art. 90 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. — Kodeks rodzinny i opiekuńczy, stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

Art. 15. Jeżeli osoba żądająca dokonania czynności przez urząd stanu cywilnego nie ma w kraju miejsca zamieszkania, właściwość miejscową w sprawach rejestracji stanu cywilnego ustala się na podstawie ostatniego miejsca zamieszkania tej osoby w kraju. W razie braku takiej podstawy lub jeżeli wnioskodawcą jest konsul, czynności tych dokonuje się w urzędzie stanu cywilnego właściwym dla dzielnic Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.

Rozdział 3

Zasady sporządzania aktów stanu cywilnego i prowadzenia ksiąg stanu cywilnego

Art. 16. Akt stanu cywilnego sporządza się w dniu, w którym dokonano zgłoszenia zdarzenia powodującego sporządzenie aktu, chyba że ustawa dopuszcza możliwość sporządzenia aktu stanu cywilnego w innym terminie.

Art. 17. 1. Akty urodzenia, małżeństwa oraz zgonu sporządza się oddzielnie dla każdego rodzaju aktu.

2. Dokumenty i oświadczenia złożone w czasie lub po sporządzeniu aktów urodzenia, małżeństwa oraz zgonu, a także dokumenty przekazane urzędem stanu cywilnego przez sądy i inne organy państwowe stanowią akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego.

Art. 18. 1. Akt stanu cywilnego powinien zawierać tylko dane wymagane przez prawo. W szczególności w akcie stanu cywilnego nie można zamieszczać danych naruszających dobra osobiste.

2. Na wniosek osób zainteresowanych, organów państwowych lub z urzędu skreśla się część wpisu dotyczącą danych, które stosownie do ust. 1 nie mogą być zamieszczone w akcie stanu cywilnego.

Art. 19. 1. Zgłoszenia urodzenia i zgonu dokonuje się ustnie.

2. Zgłoszenia urodzenia lub zgonu na piśmie dokonują odpowiednio organy państwowe, zakłady opieki zdrowotnej i inne zakłady oraz lekarze i położne.

Art. 20. Jeżeli osoba obowiązana do zgłoszenia urodzenia lub zgonu nie może porozumieć się z kierownikiem urzędu stanu cywilnego ani ustnie, ani na piśmie ze względu na swoją ułomność fizyczną lub nieznaną języka polskiego, kierownik urzędu stanu cywilnego wzywa biegłego lub tłumacza.

Art. 21. 1. Jeżeli po sporządzeniu aktu stanu cywilnego nastąpią zdarzenia, które mają wpływ na jego treść lub ważność, zmiany z nich wynikające wpisuje się do aktu w formie wzmianki dodatkowej.

2. Podstawę do wpisania wzmianki, o której mowa w ust. 1, stanowią prawomocne orzeczenia sądów, ostateczne decyzje, odpisy z akt stanu cywilnego oraz inne dokumenty mające wpływ na treść lub ważność aktu.

3. Pod treścią aktu stanu cywilnego zamieszcza się przypiski zawierające informacje o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby.

Art. 22. Kierownik urzędu stanu cywilnego jest obowiązany żądać dowodów potwierdzających prawdziwość danych zgłoszonych do wpisu do ksiąg stanu cywilnego. W razie uznania tych dowodów za niewystarczające — w celu ustalenia stanu faktycznego — przeprowadza się postępowanie wyjaśniające.

Art. 23. 1. Księgi stanu cywilnego prowadzi się w jednym egzemplarzu, oddzielnie dla każdego rodzaju aktu.

2. Księgi stanu cywilnego zamyka się po upływie roku kalendarzowego.

Art. 24. Księgi stanu cywilnego przechowuje się w urzędach stanu cywilnego. Ksiąg takich nie można wynosić poza lokal urzędu. Wyniesienie ksiąg może nastąpić z ważnych przyczyn jedynie za zgodą organu administracji państwowej wyższego stopnia lub w razie niebezpieczeństwa zagrażającego tym księgom.

Art. 25. Księgi stanu cywilnego, za zezwoleniem kierownika urzędu stanu cywilnego, można udostępnić upoważnionym przedstawicielom organów państwowych oraz instytucji naukowych w celu przeglądania.

Art. 26. Sądy i inne organy państwowe są obowiązane przekazywać urzędom stanu cywilnego odpisy prawomocnych orzeczeń, ostatecznych decyzji oraz innych dokumentów stanowiących podstawę wpisu do ksiąg stanu cywilnego.

Art. 27. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa, w drodze rozporządzenia:¹⁰⁾

- 1) szczegółowe zasady sporządzania aktów stanu cywilnego;
- 2) sposób prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia;
- 3) wzory aktów stanu cywilnego i wzory odpisów aktów;
- 4) wzór zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wykluczających zawarcie małżeństwa i wzór zaświadczenia stanowiącego podstawę sporządzenia aktu małżeństwa zawartego w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego; zaświadczenia te powinny stanowić jeden dokument i zawierać wszystkie dane niezbędne do sporządzenia aktu małżeństwa;
- 5) wzory protokołów sporządzanych w sprawach, o których mowa w art. 59 i 60;
- 6) wzór zaświadczenia, o którym mowa w art. 71.

¹⁰⁾ Wprowadzenie do wyliczenia w brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 7.

2.¹¹⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych na podstawie informacji otrzymanych od właściwych przedstawicieli kościołów i innych związków wyznaniowych ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” obwieszczenie zawierające wykaz stanowisk, których zajmowanie upoważnia do sporządzenia zaświadczenia stanowiącego podstawę sporządzenia aktu małżeństwa zawartego w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Osoba zajmująca jedno z tych stanowisk jest duchownym w rozumieniu przepisów o zawarciu małżeństwa.

Rozdział 4

Unieważnienie, sprostowanie, ustalenie treści, odtworzenie i uzupełnienie aktu stanu cywilnego

Art. 28. W akcie stanu cywilnego nie można dokonywać żadnych zmian, chyba że ustawa stanowi inaczej. Można jedynie sprostować oczywisty błąd pisarski.

Art. 29. Jeżeli dwa akty stanu cywilnego stwierdzają to samo zdarzenie, unieważnia się jeden z nich. Unieważnienia dokonuje organ administracji państwowej wyższego stopnia, właściwy dla kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt późniejszy.

Art. 30. Akt stanu cywilnego unieważnia się, jeżeli:

- 1) stwierdza zdarzenie niezgodne z prawdą;
- 2) uchyczenia powstałe przy sporządzeniu aktu zmniejszają jego moc dowodową.

Art. 31. Akt stanu cywilnego podlega sprostowaniu w razie błędnego lub nieściśłego jego zredagowania.

Art. 32. Ustala się treść aktu stanu cywilnego, jeżeli:

- 1) akt unieważniony ma być zastąpiony nowym aktem;
- 2) akt urodzenia lub akt małżeństwa nie został sporządzony i nie można go sporządzić w trybie przewidzianym w przepisach ustawy.

Art. 33. W sprawach określonych w art. 30—32 orzeka sąd w postępowaniu nieprocesowym, na wniosek osoby zainteresowanej, prokuratora lub kierownika urzędu stanu cywilnego.

Art. 34. 1. W razie zaginięcia lub zniszczenia całości lub części księgi stanu cywilnego, odtwarza się treść aktu stanu cywilnego wraz ze wzmiankami dodatkowymi na wniosek osoby zainteresowanej, organu państwowego lub z urzędu.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 7.

2. W razie zaginięcia lub zniszczenia całości lub części księgi stanu cywilnego, treść odpisu aktu wpisuje się do ksiąg stanu cywilnego na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli istnieje odpis aktu.

3. Treść odtworzonego aktu wraz ze wzmiankami dodatkowymi oraz treść odpisu aktu wpisuje się do ksiąg stanu cywilnego urzędu stanu cywilnego miejsca sporządzenia aktu w zaginionej lub zniszczonej księdze.

Art. 35. Jeżeli akt urodzenia, małżeństwa lub zgonu został sporządzony za granicą, a uzyskanie odpisu aktu jest niemożliwe lub związane z poważnymi trudnościami, można odtworzyć jego treść na wniosek osoby zainteresowanej, organu państwowego lub z urzędu.

Art. 36. Akt stanu cywilnego niezawierający wszystkich danych, które powinny być w nim zamieszczone, podlega uzupełnieniu.

Art. 37. Skreślony akt stanu cywilnego nie podlega ujawnieniu i nie wydaje się z niego odpisów.

Rozdział 5

Akt urodzenia

Art. 38. 1. Urodzenie dziecka należy zgłosić w ciągu 14 dni od dnia urodzenia.

2. Jeżeli dziecko urodziło się martwe, zgłoszenie takiego zdarzenia powinno nastąpić w ciągu 3 dni. W takim wypadku sporządza się akt urodzenia z adnotacją w rubryce „Uwagi”, że dziecko urodziło się martwe; aktu zgonu nie sporządza się.

Art. 39. 1. Do zgłoszenia urodzenia dziecka są obowiązani:

- 1) ojciec dziecka albo matka, jeżeli jej stan zdrowia na to pozwala, albo inna osoba obecna przy porodzie;
- 2) lekarz albo położna.

2. Jeżeli urodzenie dziecka nastąpiło w zakładzie opieki zdrowotnej, do zgłoszenia urodzenia jest obowiązany zakład opieki zdrowotnej.

Art. 40. 1. Akt urodzenia sporządza się na podstawie pisemnego zgłoszenia urodzenia dziecka wystawionego przez lekarza, położną lub zakład opieki zdrowotnej.

2. Do aktu urodzenia wpisuje się:

- 1) nazwisko, imię (imiona) i płeć dziecka;
- 2) miejsce i datę urodzenia dziecka;
- 3) nazwiska, nazwiska rodowe rodziców, imię (imiona), miejsce i datę urodzenia, miejsce zamieszkania każdego z rodziców w chwili urodzenia się dziecka;

4) nazwisko, imię i miejsce zamieszkania zgłaszającego;

5) dane dotyczące zakładu opieki zdrowotnej, jeżeli sporządzenie aktu następuje na podstawie zgłoszenia, o którym mowa w art. 39 ust. 2.

3. Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka powinno w szczególności zawierać:

- 1) imię i nazwisko, nazwisko rodowe, datę urodzenia, PESEL, określenie stanu cywilnego oraz miejsca stałego zameldowania matki dziecka;
- 2) imię i nazwisko, datę urodzenia, PESEL, określenie stanu cywilnego oraz miejsca stałego zameldowania ojca dziecka;
- 3) dane dotyczące wykształcenia rodziców dziecka;
- 4) dane dotyczące źródła utrzymania rodziców dziecka;
- 5) datę urodzenia dziecka;
- 6) określenie miejscowości urodzenia dziecka;
- 7) określenie płci, ciężaru i długości dziecka;
- 8) charakterystykę porodu.

3a.¹²⁾ Przyjęcie w sprawie nazwiska dziecka oświadczeń, o których mowa w art. 88 § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, wymaga sporządzenia protokołu. Odpis protokołu przesyła się do urzędu stanu cywilnego, w którym sporządzono akt małżeństwa rodziców.

4. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych⁷⁾ określi, w drodze rozporządzenia, wzór pisemnego zgłoszenia urodzenia dziecka, z uwzględnieniem danych, o których mowa w ust. 3, oraz z wyszczególnieniem na formularzu części wypełnianych przez zakład opieki zdrowotnej, lekarzy lub położne oraz urząd stanu cywilnego, a także sposób jego wypełniania.

Art. 41. 1. Osoba zgłaszająca urodzenie dziecka, którego rodzice pozostają w związku małżeńskim, przedstawia odpis skrócony aktu małżeństwa; obowiązek ten nie dotyczy zakładu opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 39 ust. 2.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, nie przedstawia odpisu skróconego aktu małżeństwa rodziców dziecka, jeżeli akt ten został sporządzony w tym samym urzędzie stanu cywilnego.

Art. 42. 1. Jeżeli stosownie do przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nie zachodzi domniemanie, że ojcem dziecka jest mąż matki, dane dotyczące osoby ojca wpisuje się tylko w razie *uznania dziecka*⁸⁾ przez ojca lub sądowego ustalenia ojcostwa.

¹²⁾ Dodany przez art. 4 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

2. Jeżeli nie nastąpiło *uznanie dziecka*⁸⁾ lub sądowe ustalenie ojcostwa, wpisuje się do aktu urodzenia dziecka jako imię ojca — imię wskazane przez przedstawiciela ustawowego dziecka, a w braku takiego wskazania — jedno z imion zwykle w kraju używanych oraz jako nazwisko ojca i jego nazwisko rodowe — nazwisko matki, z odpowiednią adnotacją w rubryce „Uwagi”.

3.¹³⁾ Jeżeli uznanie ojcostwa nastąpiło przed urodzeniem się dziecka już poczętego, a dziecko urodziło się martwe, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 43. 1. Przyjęcie oświadczenia o *uznaniu dziecka*⁸⁾ przez ojca przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego lub przed konsulem następuje z zachowaniem przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

2. Przyjęcie oświadczenia o *uznaniu dziecka*⁸⁾ lub *nadaniu dziecku nazwiska męża matki*⁹⁾ wymaga sporządzenia protokołu.

3.¹⁴⁾ W razie uznania ojcostwa przed konsulem, konsul sporządza protokół przyjęcia oświadczenia o uznaniu i przesyła go niezwłocznie do urzędu stanu cywilnego, o którym mowa w art. 14 ust. 2. Przepis art. 7 ust. 3a stosuje się odpowiednio.

Art. 44. 1. Jeżeli *uznanie dziecka*⁸⁾ przez ojca następuje przed sporządzeniem aktu urodzenia lub dotyczy dziecka poczętego, lecz nieurodzonego, treść oświadczenia wpisuje się do księgi urodzeń.

2. Jeżeli *uznanie dziecka*⁸⁾ następuje przy sporządzaniu aktu urodzenia, w akcie takim wpisuje się nazwisko i inne dane dotyczące ojca zgodnie z treścią oświadczenia, z odpowiednią adnotacją w rubryce „Uwagi”.

3. Jeżeli *uznanie dziecka*⁸⁾ następuje po sporządzeniu aktu urodzenia, do aktu takiego wpisuje się wzmiankę dodatkową o uznaniu i zmianie nazwiska dziecka, stosownie do przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio w razie sądowego ustalenia ojcostwa oraz *nadania dziecku nazwiska męża matki*⁹⁾.

5.¹⁵⁾ Jeżeli uznanie ojcostwa albo sądowe ustalenie ojcostwa następuje po sporządzeniu aktu zgonu, także do tego aktu wpisuje się wzmiankę dodatkową zawierającą dane określone w ust. 3 i 4.

Art. 45. W razie *unieważnienia uznania*¹⁶⁾ dziecka albo zaprzeczenia ojcostwa, wpisuje się do aktu urodzenia wzmiankę dodatkową zawierającą dane wymienione w art. 42 ust. 2; czynności takiej dokonuje się na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu.

¹³⁾ Dodany przez art. 4 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

¹⁵⁾ Dodany przez art. 4 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

¹⁶⁾ Obecnie: ustalenia bezskuteczności uznania, stosownie do art. 7 ust. 1 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

Art. 46. 1. Jeżeli rodzice dziecka zawierają małżeństwo po urodzeniu się dziecka, a przed sporządzeniem aktu urodzenia — akt ten sporządza się tak jak dla dziecka urodzonego z małżeństwa.

2. Jeżeli rodzice dziecka zawierają małżeństwo po urodzeniu się dziecka, dla którego został sporządzony akt urodzenia, do takiego aktu wpisuje się wzmiankę dodatkową o zawarciu małżeństwa oraz o wynikającej z tego, stosownie do przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, zmianie nazwiska dziecka.

3. Jeżeli w chwili zgłoszenia wniosku o wpisanie wzmianki dodatkowej o zawarciu małżeństwa ojcostwo męża matki nie jest ustalone, wniosek taki można zgłosić jednocześnie z *uznaniem dziecka*⁸⁾ przez męża matki, a także przy sporządzaniu aktu małżeństwa.

Art. 47. 1. W razie orzeczenia przysposobienia dziecka, wpisuje się do aktu urodzenia wzmiankę dodatkową o przysposobieniu.

2. Jeżeli przysposobienie zostało dokonane wspólnie przez małżonków, w odpisie skróconym aktu urodzenia wymienia się przysposabiających jako rodziców przysposobionego.

3. Jeżeli przysposobienie zostało dokonane przez męża matki lub żonę ojca dziecka, w odpisie skróconym aktu urodzenia wymienia się przysposabiającego oraz jego małżonka jako rodziców dziecka.

4. W razie przysposobienia dziecka przez osobę niepozostającą w związku małżeńskim, w odpisie skróconym aktu urodzenia wymienia się przysposabiającego jako rodzica dziecka. Jako imię drugiego z rodziców wpisuje się imię wskazane przez przysposabiającego, a jako nazwisko drugiego z rodziców i jego nazwisko rodowe — nazwisko przysposabiającego.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio w razie przysposobienia przez jednego z małżonków dziecka nie pochodzącego od współmałżonka.

6. Przepisów ust. 2—5 nie stosuje się do przysposobienia, które wywołuje skutki z art. 124 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jeżeli sąd opiekuńczy tak postanowił na wniosek przysposabiającego i za zgodą osób, których zgoda jest do przysposobienia potrzebna.

Art. 48. 1. W razie orzeczenia przysposobienia, na które rodzice dziecka wyrazili przed sądem opiekuńczym zgodę bez wskazania osoby przysposabiającej, sporządza się nowy akt urodzenia przysposobionego; w akcie tym jako rodziców wpisuje się przysposabiających.

2. Przepisy art. 47 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

3. O sporządzeniu nowego aktu urodzenia wpisuje się do dotychczasowego aktu urodzenia przysposobionego wzmiankę dodatkową; dotychczasowy akt urodzenia przysposobionego nie podlega ujawnieniu i nie wydaje się z niego odpisów, chyba że zażąda tego sąd w związku ze sprawą, w której uzna to za konieczne.

4. Przynależony po uzyskaniu pełnoletności może żądać udostępnienia księgi stanu cywilnego w części dotyczącej dotychczasowego aktu urodzenia.

Art. 49. 1. W razie orzeczenia przynależenia w sposób określony w art. 121 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, może być sporządzony nowy akt urodzenia przynależonego, w którym jako rodziców wpisuje się przynależających, jeżeli sąd opiekuńczy tak postanowił. Przepisy art. 47 ust. 2–5 stosuje się odpowiednio.

1a. O sporządzeniu nowego aktu urodzenia sąd opiekuńczy orzeka na wniosek przynależającego, za zgodą przynależonego, który ukończył lat trzynaście, albo na wniosek przynależonego za zgodą przynależającego. Przepisy art. 118 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego stosuje się odpowiednio.

2. O sporządzeniu nowego aktu urodzenia wpisuje się do dotychczasowego aktu urodzenia przynależonego wzmiankę dodatkową; dotychczasowy akt nie podlega ujawnieniu i nie wydaje się z niego odpisów, chyba że zażąda tego sąd w związku z ustaleniem pochodzenia przynależonego, jego uznaniem lub rozwiązaniem stosunku przynależenia albo w związku z innymi sprawami, w których sąd uzna to za konieczne.

2a. Przynależony po uzyskaniu pełnoletności może żądać udostępnienia księgi stanu cywilnego w części dotyczącej dotychczasowego aktu urodzenia.

3. W razie rozwiązania stosunku przynależenia, nowy akt urodzenia przynależonego unieważnia sąd w postępowaniu nieprocesowym; unieważnia się również wzmiankę dodatkową o sporządzeniu nowego aktu urodzenia, wpisaną do dotychczasowego aktu urodzenia przynależonego.

Art. 50. 1. Kierownik urzędu stanu cywilnego odmawia przyjęcia oświadczenia o wyborze dla dziecka więcej niż dwóch imion, imienia ośmieszającego, nieprzyzwoitego, w formie zdrobniałej oraz imienia niepozwalającego odróżnić płci dziecka.

2. Jeżeli przy sporządzaniu aktu urodzenia rodzice nie dokonali wyboru imienia (imion) dziecka, kierownik urzędu stanu cywilnego wpisuje do aktu urodzenia jedno z imion zwykle w kraju używanych, czyniąc o tym stosowną wzmiankę dodatkową.

Art. 51. 1. Rodzice dziecka mogą w ciągu 6 miesięcy od daty sporządzenia aktu urodzenia złożyć kierownikowi urzędu stanu cywilnego pisemne oświadczenie o zmianie imienia (imion) dziecka wpisanego do aktu w chwili jego sporządzenia. Przepis art. 50 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

2. O zmianie imienia (imion) wpisuje się do aktu urodzenia dziecka wzmiankę dodatkową.

Art. 52. 1. Akt urodzenia dziecka nieznanymi rodziców sporządza się na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego.

2. Sąd opiekuńczy ustala w miarę możliwości miejsce i datę urodzenia dziecka po zasięgnięciu opinii osoby, pod której opieką dziecko się znajduje, nadaje dziecku imię i nazwisko oraz określa, jakie imiona rodziców i ich nazwiska rodowe mają być wpisane do aktu urodzenia. Nazwisko nadane dziecku wpisuje się jako nazwisko jego rodziców.

3. W razie nieustalenia miejsca urodzenia dziecka, za miejsce urodzenia uważa się miejsce znalezienia dziecka.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio, jeżeli nie można ustalić tożsamości osoby pełnoletniej ze względu na jej ułomność fizyczną lub psychiczną albo nieznanne pochodzenie.

Rozdział 6

Zawieranie małżeństw i akt małżeństwa

Art. 53. Zawarcie małżeństwa następuje zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Art. 54. 1. Osoba zamierzająca zawrzeć małżeństwo jest obowiązana:

- 1) przedstawić dokument stwierdzający tożsamość oraz złożyć odpis skrócony aktu urodzenia, a także dowód ustania lub unieważnienia małżeństwa, jeżeli pozostawała poprzednio w związku małżeńskim, albo nieistnienia małżeństwa, jeżeli postępowanie o ustalenie nieistnienia małżeństwa toczyło się wobec tej osoby;
- 2) złożyć pisemne zapewnienie, że nie wie o istnieniu okoliczności wykluczających zawarcie małżeństwa;
- 3) złożyć zezwolenie na zawarcie małżeństwa, jeżeli tego wymagają przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, nie składa odpisu skróconego aktu stanu cywilnego, jeżeli został on sporządzony w urzędzie stanu cywilnego, w którym nastąpi sporządzenie aktu małżeństwa.

3. W razie gdy oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński ma zostać złożone przez pełnomocnika, jest on obowiązany złożyć kierownikowi urzędu stanu cywilnego stosowne pełnomocnictwo.

Art. 55. 1. Dowodem ustania małżeństwa jest:

- 1) odpis skrócony aktu zgonu lub odpis prawomocnego orzeczenia sądu o stwierdzeniu zgonu lub uznaniu za zmarłego poprzedniego małżonka;
- 2) odpis skrócony aktu małżeństwa z adnotacją o jego rozwiązaniu przez rozwód albo odpis prawomocnego orzeczenia sądu o rozwodzie.

2. Dowodem unieważnienia małżeństwa jest odpis skrócony aktu małżeństwa z adnotacją o unieważnieniu małżeństwa albo odpis prawomocnego orzeczenia sądu o unieważnieniu małżeństwa.

3. Dowodem nieistnienia małżeństwa jest odpis prawomocnego orzeczenia sądu ustalającego nieistnienie małżeństwa.

Art. 56. 1. Cudzoziemiec zamierzający zawrzeć małżeństwo jest obowiązany złożyć kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokument stwierdzający, że zgodnie z właściwym prawem może zawrzeć małżeństwo.

2. Jeżeli otrzymanie dokumentu napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody, sąd w postępowaniu nieprocesowym na wniosek cudzoziemca może go zwolnić od złożenia dokumentu.

3. W postępowaniu o zwolnienie cudzoziemca od złożenia dokumentu sąd na podstawie właściwego prawa ustala, czy osoba ta może zawrzeć małżeństwo.

4. Przepisów powyższych nie stosuje się do cudzoziemca niemającego obywatelstwa żadnego państwa, jeżeli ma on w Polsce miejsce zamieszkania.

Art. 57. Kierownik urzędu stanu cywilnego sprawdza tożsamość osób wstępujących w związek małżeński oraz tożsamość i pełnoletność świadków.

Art. 58. 1.¹⁷⁾ Zawarcie małżeństwa następuje z zachowaniem uroczystej formy. Kierownik urzędu stanu cywilnego w czasie przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński nosi odznakę, której wzór i sposób noszenia określa, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw wewnętrznych.

2. Podczas składania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński stoją wszyscy obecni, nie wyłączając kierownika urzędu stanu cywilnego.

3. Jeżeli zachodzą uzasadnione przyczyny, kierownik urzędu stanu cywilnego może przyjąć oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński poza lokalem urzędu stanu cywilnego.

Art. 59. Jeżeli zawarcie małżeństwa następuje poza lokalem urzędu stanu cywilnego, w miejscu zawarcia małżeństwa sporządza się protokół stwierdzający złożenie przez przyszłych małżonków oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński. W protokole zamieszcza się ponadto inne dane wymagane przy zawieraniu małżeństwa. Protokół po podpisaniu przez małżonków, świadków i kierownika urzędu stanu cywilnego stanowi podstawę do sporządzenia aktu małżeństwa.

Art. 60. 1. Jeżeli zawarcie małżeństwa następuje przed konsulem, sporządza on protokół stwierdzający złożenie przez przyszłych małżonków oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński. W protokole zamieszcza się ponadto inne dane przewidziane przy zawieraniu małżeństwa. Przepisy art. 53, 54 ust. 1 oraz art. 57 stosuje się odpowiednio.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, podpisany przez małżonków, świadków i konsula stanowi podstawę do sporządzenia aktu małżeństwa w polskich księgach stanu cywilnego. W tym celu protokół wraz z zapewnieniami osób wstępujących w związek małżeński, że nie wiedzą o istnieniu okoliczności wyłączających

zawarcie przez nie małżeństwa, oraz z oświadczeniem o nazwisku (nazwiskach), które będą nosić po jego zawarciu, a także o nazwisku dzieci zrodzonych z tego małżeństwa — konsul przesyła niezwłocznie do urzędu stanu cywilnego właściwego dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.

Art. 61. 1. Akt małżeństwa sporządza się niezwłocznie po jego zawarciu.

2. Jeżeli akt małżeństwa nie mógł być z ważnych przyczyn sporządzony niezwłocznie po jego zawarciu, sporządza się go natychmiast po ustaniu przeszkody.

Art. 61a. 1. Podstawą sporządzenia aktu małżeństwa zawartego w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego jest zaświadczenie sporządzone zgodnie z art. 8 § 2 tego Kodeksu, przekazane do urzędu stanu cywilnego.

2. Akt małżeństwa sporządza się niezwłocznie, nie później niż w następnym dniu roboczym po dniu, w którym do urzędu stanu cywilnego nadeszły dokumenty określone w ust. 1. Jako datę zawarcia małżeństwa wpisuje się datę złożenia oświadczeń przewidzianych w art. 1 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

3. Po sporządzeniu aktu małżeństwa przekazane dokumenty włącza się do akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

4. Jeżeli zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, przekazane do urzędu stanu cywilnego przez nadanie jako przesyłka polecona w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego zostało utracone przed dotarciem do urzędu stanu cywilnego, kierownik tego urzędu, na wniosek osoby zainteresowanej, zwróci się do duchownego o potwierdzenie treści utraconego zaświadczenia oraz dostarczenie dowodu nadania przesyłki. Na tej podstawie kierownik urzędu stanu cywilnego sporządzi akt małżeństwa, jeżeli stwierdzi, że zachowany został termin, o którym mowa w art. 8 § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

5. Kierownik urzędu stanu cywilnego odmawia sporządzenia aktu małżeństwa, jeżeli dokument, o którym mowa w ust. 1, przekazano do urzędu stanu cywilnego po upływie terminu określonego w art. 8 § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Art. 62. 1. Do aktu małżeństwa wpisuje się:

- 1) nazwiska i imiona osób zawierających małżeństwo, ich nazwiska rodowe, stan cywilny, miejsce i datę urodzenia oraz miejsce zamieszkania;
- 2) miejsce i datę zawarcia małżeństwa;
- 3) nazwiska i imiona oraz nazwiska rodowe rodziców każdej z osób wstępujących w związek małżeński;
- 4) nazwiska i imiona świadków;
- 5) nazwisko (nazwiska), które będą nosić osoby zawierające małżeństwo po jego zawarciu, oraz nazwisko, które będą nosić dzieci zrodzone z tego małżeństwa;
- 6) stwierdzenie, że osoby zawierające małżeństwo złożyły zgodne oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński.

¹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 7.

2. Nazwisko (nazwiska), które będą nosili małżonkowie, oraz nazwisko, które będą nosiły dzieci pochodzące z małżeństwa, wpisuje się do aktu małżeństwa na podstawie pisemnych oświadczeń złożonych zgodnie z art. 25 § 1 i art. 88 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

3. Jeżeli obywatel polski zawierający małżeństwo w zagranicznym urzędzie stanu cywilnego nie złożył oświadczenia w sprawie swojego nazwiska, może je złożyć wraz z wnioskiem o wpisanie aktu małżeństwa do polskiej księgi małżeństw, a gdy małżeństwo zawierali obywatele polscy, mogą także złożyć oświadczenie o nazwisku dzieci zrodzonych z tego małżeństwa.

4. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3, można złożyć również przed konsulem. W takim wypadku konsul sporządza protokół przyjęcia oświadczenia, który wraz z wnioskiem o wpisanie aktu małżeństwa do polskich ksiąg stanu cywilnego przesyła niezwłocznie do urzędu stanu cywilnego właściwego dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.

5. Prawomocne orzeczenie o rozwodzie, unieważnieniu małżeństwa, o separacji i o zniesieniu separacji stanowi podstawę wpisania wzmianki dodatkowej do aktu małżeństwa.

6.¹⁸⁾ Przyjęcie do protokołu oświadczeń o nazwisku dziecka złożonych na podstawie art. 88 § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego jest podstawą wpisania wzmianki dodatkowej do aktu małżeństwa rodziców dziecka.

Art. 62a. Przed zawarciem małżeństwa podlegającego prawu wewnętrznemu kościoła albo innego związku wyznaniowego duchowny informuje osoby zamierzające zawrzeć to małżeństwo o treści podstawowych przepisów prawa polskiego dotyczących zawarcia małżeństwa i jego skutków.

Art. 63. (uchylony).

Rozdział 7

Akt zgonu

Art. 64. 1. Zgon osoby należy zgłosić najpóźniej w ciągu 3 dni od dnia zgonu.

2. Jeżeli zgon nastąpił wskutek choroby zakaźnej, zgłoszenie powinno nastąpić w ciągu 24 godzin od zgonu.

Art. 65. 1. Do zgłoszenia zgonu są obowiązani w kolejności:

- 1) małżonek lub dzieci zmarłego;
- 2) najbliżsi krewni lub powinowaci;
- 3) osoby zamieszkałe w lokalu, w którym nastąpił zgon;

¹⁸⁾ Dodany przez art. 4 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

4) osoby, które były obecne przy zgonie lub naocznie się o nim przekonały;

5) administrator domu, w którym nastąpił zgon.

2. Jeżeli zgon nastąpił w szpitalu lub innym zakładzie, do zgłoszenia zgonu jest obowiązany szpital lub zakład.

Art. 66. 1. Akt zgonu sporządza się na podstawie karty zgonu.

2. Jeżeli okoliczności zgonu były przedmiotem postępowania przeprowadzonego przez organ państwowy, akt zgonu sporządza się na podstawie pisemnego zgłoszenia dokonanego przez taki organ.

Art. 67. 1. Do aktu zgonu wpisuje się:

- 1)¹⁹⁾ nazwisko, imię (imiona), nazwisko rodowe, stan cywilny, miejsce i datę urodzenia, miejsce zamieszkania zmarłego;
- 2) datę, godzinę oraz miejsce zgonu lub znalezienia zwłok;
- 3) nazwisko, imię (imiona) oraz nazwisko rodowe małżonka osoby zmarłej;
- 4) nazwiska rodowe i imiona rodziców zmarłego;
- 5) nazwisko, imię (imiona), miejsce zamieszkania osoby zgłaszającej zgon lub dane dotyczące szpitala albo zakładu, o których mowa w art. 65 ust. 2.

2. Jeżeli zgłaszający zgon nie zna niektórych danych wymienionych w ust. 1, do aktu zgonu wpisuje się stosowną adnotację.

Art. 68. 1. W razie zgonu osoby o nieustalonej tożsamości, do aktu zgonu wpisuje się:

- 1) datę, godzinę, miejsce i okoliczności znalezienia zwłok oraz ich zewnętrzny wygląd;
- 2) płeć oraz przypuszczalny rok urodzenia zmarłego;
- 3) znaki szczególne zmarłego;
- 4) opis odzieży oraz innych przedmiotów znalezionych przy zmarłym.

2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, organ państwowy, który później ustali tożsamość osoby, zgłasza dane uzupełniające akt zgonu.

3. Na podstawie danych uzupełniających i dotychczasowego aktu sporządza się nowy akt zgonu z adnotacją w rubryce „Uwagi”, że akt ten zastępuje akt dotychczasowy, który skreśla się.

Art. 69. W razie uchylecia postanowienia o stwierdzeniu zgonu lub uznaniu za zmarłego, akt zgonu skreśla się.

¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o zmianie ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 195, poz. 1198), który wszedł w życie z dniem 31 października 2008 r.

Rozdział 8

Szczególne wypadki rejestracji stanu cywilnego

Art. 70. Urodzenie, zawarcie małżeństwa lub zgon, które nastąpiły za granicą i nie zostały zarejestrowane w zagranicznych księgach stanu cywilnego, można zarejestrować w polskich księgach stanu cywilnego.

Art. 71. 1. Obywatel polski lub zamieszkały w Polsce cudzoziemiec niemający obywatelstwa żadnego państwa zamierzający zawrzeć małżeństwo za granicą może otrzymać zaświadczenie stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim może on zawrzeć małżeństwo. Przepis art. 4¹ § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego stosuje się odpowiednio.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje kierownik urzędu stanu cywilnego miejsca zamieszkania osoby, której zaświadczenie dotyczy.

3. Jeżeli obywatel polski zamieszkały za granicą nie miał miejsca zamieszkania w Polsce albo nie można ustalić jego ostatniego miejsca zamieszkania w Polsce albo wyjechał z Polski przed ukończeniem 16 roku życia i stale przebywa za granicą, zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje konsul.

Art. 72. 1. W razie istnienia przeszkód do rejestracji urodzenia lub zgonu obywatela polskiego w zagranicznym urzędzie stanu cywilnego, zgłoszenia można dokonać w urzędzie stanu cywilnego w kraju za pośrednictwem konsula lub pełnomocnika. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym.

2. W razie zgłoszenia urodzenia, konsul sporządza protokół, w którym wymienia nazwisko, imię (imiona) i płeć dziecka, datę i miejsce urodzenia, imiona i nazwiska oraz nazwiska rodowe rodziców, a także ich miejsce zamieszkania.

3. W razie zgłoszenia zgonu, konsul sporządza protokół, w którym wymienia nazwisko i imię (imiona) zmarłego, jego nazwisko rodowe, datę lub rok oraz miejsce urodzenia, datę i miejsce zgonu, miejsce zamieszkania, imiona i nazwiska rodowe rodziców oraz przyczynę zgonu.

4. W celu wpisania do akt stanu cywilnego treści protokołów, o których mowa w ust. 2 i 3, konsul przesyła je niezwłocznie do urzędu stanu cywilnego właściwego dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.

Art. 73. 1. Akt stanu cywilnego sporządzony za granicą może być wpisany do polskich ksiąg stanu cywilnego na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu.

2.²⁰⁾ Wpisanie wzmianki dodatkowej lub zamieszczenia przypisku w akcie stanu cywilnego na podstawie orzeczenia sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcia innego organu państwa obcego następuje, jeżeli orzeczenie to podlega uznaniu na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego lub innych właściwych przepisów.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy — Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2009 r.

3. Na podstawie aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą wpisuje się z urzędu wzmianki dodatkowe lub zamieszcza przypiski w akcie stanu cywilnego sporządzonym w polskich księgach stanu cywilnego, jeżeli odpis zagranicznego aktu stanu cywilnego przesłano do kraju w wykonaniu umowy międzynarodowej przewidującej wzajemną wymianę aktów stanu cywilnego.

4. Kierownik urzędu stanu cywilnego może wpisać wzmiankę dodatkową lub zamieścić przypisek na podstawie innego dokumentu pochodzącego od organu państwa obcego, a niewymagającego uznania.

Art. 74. 1. Jeżeli urodzenie lub zgon nastąpiły na polskim statku morskim lub powietrznym w czasie podróży, kapitan statku, oprócz wzmianki w dzienniku okrętowym (pokładowym), sporządza protokół zawierający dane dotyczące takich zdarzeń. Protokół powinien być podpisany przez dwóch świadków.

2. W protokole dotyczącym urodzenia wymienia się nazwisko, imię (imiona) i płeć dziecka, datę i określenie miejsca urodzenia, jak również imiona i nazwiska oraz nazwiska rodowe i miejsce zamieszkania rodziców.

3. W protokole dotyczącym zgonu wymienia się nazwisko i imię (imiona) zmarłego, jego nazwisko rodowe, datę lub rok oraz miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania, datę zgonu, określenie miejsca zgonu, imiona i nazwiska rodowe rodziców oraz przyczynę zgonu.

Art. 75. 1. Protokół dotyczący urodzenia lub zgonu kapitan statku przesyła do urzędu stanu cywilnego pierwszego portu polskiego, do którego statek morski zawinął lub w którym statek powietrzny wylądował, a jeżeli statek znajduje się za granicą — do najbliższego konsula.

2. Urząd lub konsul przesyła protokół, o którym mowa w ust. 1, do urzędu stanu cywilnego właściwego dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy w celu sporządzenia aktu stanu cywilnego.

Art. 76. Urodzenia i zgonu na okręcie wojennym wpisuje się do dziennika okrętowego, z uwzględnieniem danych wymienionych w art. 74, oraz sporządza się jednocześnie odpis dokonanego wpisu. Przepis art. 75 stosuje się odpowiednio.

Art. 77. 1. Urodzenia i zgonu, które nastąpiły na polskim wojskowym statku powietrznym, rejestruje się na podstawie zgłoszeń zarządu portu lotniczego, w którym statek ląduje.

2. Urodzenia i zgonu, które nastąpiły na polskim wojskowym statku powietrznym poza granicami państwa, wpisuje się do dziennika pokładowego zdarzeń. Przepisy art. 74 i 75 stosuje się odpowiednio.

Art. 78.²¹⁾ Akty zgonu żołnierzy w czynnej służbie wojskowej i innych osób przydzielonych do jednostek wojskowych, poległych lub zmarłych w związku z działaniami wojennymi, sporządza się na podstawie zgłoszeń właściwych organów, które określa Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 7.

Rozdział 9

Odpisy aktów stanu cywilnego i zaświadczenia

Art. 79. Z ksiąg stanu cywilnego wydaje się:

- 1) odpisy zupełne i skrócone aktów stanu cywilnego;
- 2) zaświadczenia o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub o ich braku;
- 3) zaświadczenia o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego.

Art. 80. Odpis zupełny stanowi dosłowne powtórzenie treści aktu stanu cywilnego wraz ze wszystkimi wzmiankami dodatkowymi; treść przypisków podaje się jedynie na wniosek osoby zainteresowanej.

Art. 81. W odpisie skróconym aktu stanu cywilnego podaje się jego treść, z uwzględnieniem treści wzmianek dodatkowych oraz z pominięciem wyrazów, ustępów i zdań skreślonych.

Art. 82. W odpisie skróconym zamieszcza się następujące dane:

- 1) w odpisie aktu urodzenia — nazwisko i imię (imiona), miejsce i datę urodzenia oraz imiona i nazwiska rodowe rodziców dziecka;
- 2) w odpisie aktu małżeństwa — nazwiska i imiona małżonków, ich nazwiska rodowe, miejsca i daty ich urodzenia, miejsce i datę zawarcia małżeństwa, imiona i nazwiska rodowe rodziców, nazwisko (nazwiska) małżonków, które noszą po zawarciu małżeństwa, nazwisko dzieci zrodzonych z tego małżeństwa, a jeżeli małżeństwo ustało wskutek śmierci jednego z małżonków albo rozwodu, zostało unieważnione, orzeczona została separacja oraz jej zniesienie — adnotację o ustaniu małżeństwa, jego unieważnieniu, o separacji oraz o zniesieniu separacji, wraz z oznaczeniem aktu zgonu lub sygnatury akt sprawy, w której orzeczono o rozwodzie, unieważnieniu małżeństwa, o separacji oraz o zniesieniu separacji;
- 3) w odpisie aktu zgonu — nazwisko i imię (imiona) zmarłego, jego nazwisko rodowe, miejsce i datę zgonu, datę lub rok urodzenia, miejsce urodzenia, stan cywilny zmarłego i jego ostatnie miejsce zamieszkania oraz nazwisko, imię i nazwisko rodowe małżonka, a także imiona i nazwiska rodowe rodziców zmarłego.

Art. 83. 1. Odpisy oraz zaświadczenia określone w art. 79 wydaje się na wniosek sądu lub innego organu państwowego, osoby, której stan cywilny został w akcie stwierdzony, jej wstępnego, zstępnego, rodzeństwa, małżonka lub przedstawiciela ustawowego.

2. Odpisy aktów stanu cywilnego i zaświadczenia o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub o ich braku mogą być również wydane na wniosek innych osób niż wymienione w ust. 1, które wykażą

w tym interes prawny, oraz na wniosek organizacji społecznej, jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi takiej organizacji i gdy przemawia za tym interes społeczny. Zaświadczenie o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego może być także wydane na wniosek innych zainteresowanych osób.

Rozdział 10

(uchylony).

Rozdział 11

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 85. (pominięty).

Art. 86. 1. Osoba, której akt urodzenia sporządzony przed dniem 30 sierpnia 1955 r. nie wymienia ojca, może wystąpić z wnioskiem o wpisanie do aktu jednego z imion powszechnie w kraju używanych — jako imiona ojca oraz nazwiska matki — jako nazwiska ojca. Z wnioskiem tym może wystąpić również przedstawiciel ustawowy osoby, której akt urodzenia dotyczy.

2. Jeżeli przysposobienie zostało dokonane przed dniem 30 sierpnia 1955 r. i nie stanowiło podstawy do wymienienia w odpisie aktu stanu cywilnego przysposabiających jako rodziców przysposobionego, przysposabiający, a także przysposobiony mogą wystąpić z wnioskiem o dokonanie zmian, o których mowa w art. 47.

3. Dziecko nieznanymi rodzicami (jego przedstawiciel ustawowy), którego akt urodzenia został sporządzony przed dniem 30 sierpnia 1955 r., może złożyć wniosek do sądu opiekuńczego o ustalenie danych wymienionych w art. 52 ust. 2. Orzeczenie sądu stanowi podstawę do wpisania wzmianki dodatkowej w akcie urodzenia dziecka.

Art. 87. 1. Wypisy z ksiąg stanu cywilnego prowadzonych przed dniem 1 stycznia 1946 r., wydane przez osoby, które prowadziły wyznaniową rejestrację stanu cywilnego, nie mają mocy dokumentu urzędowego.

2. Treść wypisów, o których mowa w ust. 1, może być na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu wpisana do ksiąg stanu cywilnego w razie zaginięcia lub zniszczenia księgi stanu cywilnego lub jej części, jak również wówczas, gdy urząd stanu cywilnego nie posiada księgi, z której sporządzony był wypis. Wpisanie następuje do ksiąg urzędu stanu cywilnego miejsca sporządzenia aktu.

Art. 88. 1. Zachowują moc akty stanu cywilnego sporządzone w okresie od dnia 1 września 1939 r. do dnia 1 stycznia 1946 r. w trybie świeckiej rejestracji stanu cywilnego na obszarach, które w dniu 1 września 1939 r. wchodziły w skład Państwa Polskiego i na których, w myśl prawa polskiego, obowiązywały przepisy o wyznaniowej rejestracji stanu cywilnego.

2. Zachowują moc dowodową księgi przeznaczone do rejestracji urodzeń, małżeństw i zgonów, prowadzone do dnia 1 stycznia 1946 r. przez Polski Narodowy Kościół Katolicki oraz przez Polski Kościół Starokatolicki.

Art. 89. W razie zaginięcia lub zniszczenia księgi stanu cywilnego lub jej części, dla której przed dniem wejścia w życie ustawy był sporządzony odpis, księgę tę lub jej część zastępuje się odpowiednio odpisem.

Art. 90. Traci moc dekret z dnia 8 czerwca 1955 r. — Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. Nr 25, poz. 151, z 1956 r. Nr 41, poz. 189, z 1958 r. Nr 72, poz. 358, z 1962 r. Nr 10, poz. 46, z 1964 r. Nr 9, poz. 60 i Nr 43, poz. 297, z 1971 r. Nr 12, poz. 115 oraz z 1975 r. Nr 45, poz. 234).

Art. 91. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 1987 r.